

ELŐFIZETESI ÁRAK:

A kiadónyalomban átvéve:	
Éves ár	16 kor.
Hegyedéves	4 "
Helyben házhoz hordva:	
Éves ár	20 kor.
Hegyedéves	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Éves ár	24 kor.
Hegyedéves	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
keddnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Hirdetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes név: Ára 8 Allé.

NAGYVÁRAD, márczius 19.

Tisztujításunk.

Városunk életét megirigyl az átutazó és megsynyi a bentlakó.

Micsoda mozgás az esti korzón! micsoda kirakatok, micsoda kaszárnyák, színház, új városház, törvényszéki, pénzügyi palota, egy-egy monumentum mindenik, mondhatjuk, hogy van mit nézni.

Hanem a város számadásain nincs mit látni. A korzón több a rang, mint a mód, a fényes kirakatok sokszor bezárnak egy-egy csőd tartamára, vagy legalább is új név kerül hamarosan a régi táblára a boltajtók felett.

A színház aranyláncz kopott mellényen, és a vele összefüggő kisajátítás utójátéka valóságos hexenszusz számadásaink derekában.

A pótlódó nő, az adóhátralékosok száma még jobban és furfangos módokat kell kitalálni rá, hogy a végrehajtások mégis prelesjenek valamit a kimerült adózókból. A végrehajtóktól speditóri vizsgát fognak kívánni nemsokára, mert a város igazját megtagadta a gazdasági tanácsos lefoglalt ingók elhordására.

Hát így élünk mi és még mindig úgy tartják, hogy jobb szegényesen kocsin, mint jómódban gyalog.

Szinte feltűnően előttem egy szomorú adoma.

Egy polgártárs sétált a korzón nevel.

Az asszony feltűnően elegáns, a férj

feltűnően kopott volt. Egy jóbarát meg nem állhatta kérdés nélkül:

— Te Náci, hogy lehet az, hogy a nő ilyen elegánsan jár és te ilyen kopott vagy?

— Hja! barátom annak egyszerű az oka. A nőm a divat szerint öltözik, én a főkönyv szerint.

Hát ez a mi pakfong közállapotunk. Városunk a legújabb divat szerint él, polgársága pedig a főkönyv szerint kopik-vedlik.

Most pedig a polgármester választásánál, mint egy Csimboraszszó emelkedett ki az a gondolat, hogy:

— Váradnak reprezentáns polgármester kell!

Arany zsinór a lyukas mándlira.

Persze a reprezentáns jelöltek nem kértek a megtiszteltetésből, mert üres pénztárnak olyan a gazdája, mint a közmondás szerint a hiányos felszerelésű kamara és gazdasszony közötti viszony illusztrálja.

Maradt tehát az, a minél egyébre gondolni is nevetséges dolog a mi helyzetünkben, hogy munkás embert ültessünk a polgármesteri székbe, a ki a nagy ranghoz módot is teremtsen már egyszerűs a fent levő ernyőhöz kast is fonogasson lelkiismeretes munkával, teljes szakismeretével labba vetésével, minden városi dolognál.

A közvélemény első aberrációja után aztán hivatalnoki karához fordult.

Elvégre is az a természetes, hogy az érdem jutalmát találja s a munka meg-

lelje tisztos ellenértékét a rangban való haladást.

És érdeke a városnak, mely teljesen egybeesik összes hivatalnokai ambíciójával is.

Ha azt fogja látni a városi hivatalnoki kar, hogy a munka jutalomra talál, sarkalni fogja és jelen helyzetében is megnyugtálja; — míg ha a választás mellékérdekek, vagy családi, vagy klikk összeköttetés által fojtana meg jóra való hivatalnokokat, ha érvényesülni próbálnak, vagy nagyzási mánia rángatna idegeneket a becsületes hivatalnoki kar elé gátnak a jobb állásokba, ez elerjeszti a legszivósabb jellemet is és nemtörődöm-séget, elégedetlenséget szülne, joggal.

Ez az egyetlen nézet érvényesüljön tehát a restaurációnál.

Győzzön a munka és érdem s egyenlő érdem mellett mindig a meglevőkből válasszunk, kikért az érdem mellett a méltányosság is szól.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 19.

Gróf Apponyi Albert elnök megnyitja az ülést.

A mai ülésen az a szokatlan dolog történt, hogy az elnöki előterjesztés is vitát provokált.

A midőn ugyanis gróf Apponyi Albert be-terjesztette a Kuria határozatát Horváth Dezső mandátuma ügyében, mely szerint az ellene beadott petíciót elutasította, mivel egy hatá-

A „TISZÁNTÚL” TÁRSZAJA.

Társadalmi tevékenység és magyar jellem.

A Kath. Szabad Liceum 1902. márcz. 13-iki bűnti estélyén előadta: Grócz Béla.

(Vége.)

A kath. közönség csupán magán társulatozás utján fentart: egy bölcsödét, két ovodát, két egyesületet, melyek iskolás gyermekekre az iskolán kívül felügyelnek, őket foglalkoztatják és élmezik, — egy árvaházat, egy gyermekgyógyítóintézetet, négy inasotthont, két legényegyletet, egy kereskedő szövetséget, több munkás egyesületet, betegség és halálozás esetén gyámoltató fiókokkal, — leányok részére gyármunkások segély-egyletét, háztartásra oktató tanfolyamot, cselédekét gyámoltató intézetet, hol faluról bejövő leányok ideiglenes ellátást, tisztességes helyen szolgálatot, betegség esetén gyámoltást, keresetképtelenség esetén gondozást nyerne, — egy védő-otthont műveltebb nők, üzleti alkalmazottak, nevelőnők részére, — hajadonok szövetségét, melynek különböző osztályu tagjai vasárnap délutánonként megfelelő szellem képző és léleknevelő szórakozást találnak; — szegény- és beteggyámoltó, ugynevezett sz. Vincze-egyletet hatot,

melyeknek tagjai csupa férfiak, kiknek kötelességök személyesen látogatni és gondozni a szemérmes házi szegényeket. Ugyaníly célú nőegyletük szintén hat működik. Végre van egy Regis Ferencz egyesület, melynek célja a vadházasságok megszüntetése.

Tehát annak dacára, hogy a városban igen sok városi jótékonyági intézmény áll fenn; annak dacára, hogy számos közös jellegű jótékony magán társulat is működik; annak dacára, hogy csupán katolikusok részére négy millió márká alapítvány is van, melynek kamataiból különböző szükségletek bőséges segélyt nyerne; mégis a ker. szeretet nem pihen a vallásos kath. szívekben, hanem csodás áldozatkész-séggel és fáradozással iparkodik enyhíteni a társadalom minden testi s lelki baján.

A mi állapotunkat ebből a szempontból Bernát Istvánnak következő megjegyzése jellemzi: »A vallás, melynek az emberek millióira nézve a tisztább erkölcsök forrásának kellene lenni, s a melyet még eddig mással helyettesíteni nem sikerült, nálunk a nemzet többségére nézve megszűnt eleven erő lenni... Hitetlenek vagyunk s ez nem onnan ered, mintha kutatásaink alapján azzal, a mit a dogmák mondanak, ellenkező eredményre jutottunk volna, hanem mert hitetlennek lenni divatos és e mellett kényelmes is: mert fölment sokféle kötelesség alól, eltávolít sok akadályozó korlátot.»

És hogy ennek a »megszűnt eleven erő-

nek» a magyar társadalom mily hiányát látja, mutatja az, hogy kórházaink nagy részében is Németországból idejött önfeláldozó lelkek teljesítik a legsúlyosabb szeretetszolgálatot, a betegápolását. Magyar leányok erre az önfeláldozó terhes feladatra, melyért csak a tulvilágon lehet remélni jutalmat, tehát csak mélyen vallásos lelkekre kecségető, nem igen vállalkoznak.

Geócze Sarolta a magyar jellemben levő akaraterő és szívósság hiányát, mely a nemzetet csendes, állhatatos, áldozatos társadalmi működésre kevésbé alkalmassá teszi, egyrészt a modern nevelési rendszernek is tulajdonítja, mely az értelmet tultömi, felületességre szoktat s a figyelmet és akaratot szétforgácsolja; — másrészt pedig társadalmi felfogásunknak és szokásunknak is, mely megengedi például, hogy már a gyermekleány társaságba járjon s az éretlen gyermek is szóvivő legyen jöuron és házibálon.

»Míg — ugymond — az angol, német és svájci ifju csak egyetemi évi elvégzéssel, 22—23 éves korában, kezd társaságba járni, addig a korának megfelelő testedző sportban keresi szórakozását s az ifjusági egyesületekben becsúvágya kielégítését: míg a könnyelműnek tartott francia társadalomban is a szülők szigorú internátusokban neveltetik fiaikat: nálunk a fiugyermek ugyszólván magára van hagyva, s e miatt idő előtt belekóstol oly élvezetekbe, melyekhez még szervezete sincs hozzáérve,

rozata értelmében a kihágások, rendezavarások nem tartoznak hatáskörébe. A kérvényezőknél tizenöt napig joguk van panaszt nyújtani a Házhoz.

Bartha Odön felszólalt a Kurianak ama eljárása ellen, hogy az oly petíciókat, melyekben a képviselőház jurisdikciója alá tartozó panaszok is vannak, egyszerűen elutasítja a nélkül, hogy azok fölött a képviselőház bírskodhatnék. A törvény itt világosan intézkedik a szülő furcsának találja a Kuria ezen eljárását, mely világos, hogy a törvénybe ütközik. (Helyeslés a szélsőbalon).

Apponyi elnök szerint ez nem tartozik hozzája, neki csak az a feladata, hogy a panasz határidejét kitűzze.

Bartha Odön másodszer is felszólalt napirend előtt. Hibáztatta, hogy a mult országgyűlésen a horvát-ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság úgy oszlott szét, hogy működéséről a Háznak jelentést nem tett.

Szell Kálmán miniszterelnök: (Halljuk! Halljuk!) Az országos bizottság a horvát regnicoláris bizottsággal megegyezni nem tudott. E közben az országgyűlés berekesztetett; az országos bizottság nem tartott zárülést s így nem tett a Háznak jelentést működéséről. E tárgyalások azonban nyom nélkül nem maradhatnak. Intézkedni fog, hogy mielőtt az új országos bizottság összetül, a jelentés a Ház előtt legyen. (Zajos helyeslés jobbról).

Ezután a földmívelésügyi költségvetés részletes tárgyalását folytatták.

A vízi munkálatok tétéle

Trubinyi János a Morva szabályozásáról beszél.

Osmerleti annak történetét. 1898-tól vajdik ez az ügy két minisztérium között. Utolsó értekezlet 1891-ben volt ez ügyben, melyre az osztrák kormány is kiküldött képviselőt. Eredmény vajmi kevés lett. Sürgeti a Morva szabályozását és hajózhatóvá tételét. A Morva folyó szabályozása részéről 13, az osztrák részéről 18 millió koronába fog kerülni. Amde nem kell hinni, hogy ez nagylelkűség az osztrákok részéről. (Ugy van!) Hosszasat várja, hogy mit értenek az ország, mit nyerne a vidék lakossága a szabályozás által.

Sürgeti továbbá a Duna és Odera csatornázását. (Helyeslés).

Hertelendy Ferenc a vizirak általános szabályozásáról beszél. Különösen a Só szabályozását sürgeti. — A Tisza szabályozásának kérdésével foglalkozik.

Papp Elek: A mai viszonyok közt, a mai állapotban tovább élni, tovább megmaradni le-

hetetlen. E dolgokon segíteni elodázhatatlan igazság és szükség. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon.)

Molnár és Vészi.

(Molnár és Vészi képviselők barátságosan összefogóva beszélgetnek Szell Kálmán miniszterelnökkel az elnöki pódium előtt).

Ez derűtséget kelet a szélsőbalon.
Szederkényi Nándor: Mit akar Molnár apát?

Közbekialtások: Helyre! Helyre! Halljuk a szónokot!

Fapp Elek: Az ármentesítést állami kezelésbe kell venni. Nagyon sokalja a társulatok igazgatási költségeit s ezért kívánja az állami adminisztrációt.

(Molnár, Vészi és Szell köré mind több képviselő csoportosul vitaközönségeik mind hangosabbak lesznek. Erre Apponyi elnök erősen rájuk csenget, mire Zboray karonfogja Molnár apátot s általános derűtség között helyére vezeti.)

(Közbekialtások a baloldalon: Nem jó ott a levegő! Maradj csak itten!)

Szell Kálmán szintén a helyére ül, néhány perc múlva azonban általános derűtség közt a néppárt előtti egyik miniszteri székbe ül s tovább beszélget Molnár apáttal.

Rákosi Viktor odakiált: Az elválhatatlanok!

Papp Elek: Sürgeti a vízi jogi törvény reformját, a tételt nem fogadja el. (Általános tetszés a balon és szélsőbalon).

Bolgár Ferenc a Rába szabályozását sürgeti. A Fertő lecsapolását nem tartja helyesnek némely tekintetben, kéri tehát a miniszterelnöktől, hogy ez ügynél elővigyázó legyen.

A tételt elfogadja.

Öt percz szünet.

Szünet után:

Major Ferenc szólalt fel a vízszabályozáshoz, sürgetve annak minél szélesebb mederben való keresztülvitelét. A tételt nem fogadja el.

Hieronymi Károly szerint a vízszabályozás tárgyalása nem tartozik a képviselőházhoz.

Kubik Béla: Hozzunk új törvényt!

Hieronymi: Azzal nem érnénk el a szükséges célt. A Tisza szabályozásáról szólva nem osztja Papp Elek nézetét.

Papp azt mondta, hogy az állam elmulasztotta ez irányban kötelességét. Képviselő emlékeztetik arra, hogy az állam minden alkalommal segítette a károsultakat,

hátra maradottságát komolyan szemügyre veszi, az kénytelen igazat adni úgy neki, mint a többi idéztem tekintélyek szigorú bírálatának.

*

T. h. Fájó vallásos-honfiai szívvel mutattam reá a magyar jellem és társadalom hiányaira. Bocsássonak meg ezért egy öreg papnak. Sérteni nem akartam vele, hanem csak egy kis önmagunkba szállást elérni.

Ha a magyar megérti jól a hazaszeretetenek valódi fogalmát, mely szerint a hazát nemcsak akkor kell szeretni, midőn az rendkívüli alkalmakkor vért és egyéb hősiés áldozatot követeltőlünk, hanem akkor is, midőn folytonfolyvást a mindennapi kötelességek lelkes teljesítését és a közjóra irányzott ezerféle zajtalan munkát s áldozatot kéri s várja; — ha a magyar ismét eleven erővé teszi a vallást, mely a lelket lemondásra edzi, az áldozathozatalt élet föltétellé teszi s a szeretet érnét nemcsak véreire, hanem ellenségeire is ki tudja terjeszteni: akkor az a sok nemes hév és ideális vonás, mely a magyar jellemében megvan, a társadalmi tevékenységnek oly erőforrásává válhatik, mely rövid idő alatt kipótolhatja a mulasztottakat s teremhet állandó boldog társadalmi állapotokat.

Ennek az eléréséhez kívántam hozzájárulni.

avagy ha valami baj történt ottan. De még tovább ment.

A földmívelésügyi minisztert elősmerés illeti azokért, mit érdekében tehetett. Így kiadja a többek közt naponta a vizállásokat, melyből tiszta képet talál mindenki. A Tisza szabályozás társadalmi uton indult meg s eleinte ott, hol a viszonyok kedvezők voltak. Egyszeríteni a t-rveket csak úgy lehetne, ha a társulatokat mind egyesítenék. Annak államosítása nagy akadályokba ütközne s ő nem helyesli. Ugy látja, hogy ő nagyobb híve az önkormányzatnak, mint Papp Elek barátja. A vízi jogi törvény megalkotása nem könnyű dolog. A víz ármentesítésnek azonban már a legnagyobb zöme teljesítve van hazánkban. Örvend, hogy a vízszabályozás a költségvetéssel kapcsolatosan szóba kerül a Házban. Mert igen fontos kérdés ez, pld. a szállítás érdekében is, mert köztudomásu, hogy a vízi szállítás olcsóbb.

Arra kell törekednie az országnak, hogy minden vizét szabályozza és hajózhatóvá tegye. A tételt elfogadja. (Zajos tetszés és taps jobbról.)

Biharvármegye közgyűlése.

I. nap.

Biharvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt kezdte meg rendes tavaszi közgyűlését.

A tárgysorozat elég hosszú volt, azonban fontosabb ügy egy sem került elintézésre.

Legfontosabb momentum az volt a gyűlésnek, hogy **Horánszky** Nándor új kereskedelmi minisztert bizalommal üdvözli Bihar, mely ezelőtt négy évvel az obstrukcióért ostromozta Horánszkyt és Apponyit.

Még mára maradt egy sereg elintéznivaló, de ez hamar keresztülviklanak.

A közgyűlésről a következő tudósítást adjuk:

Beöthy László dr. főispán előklete alatt jelen voltak:

Szunyogh Péter, Papp János, Wallner Odön, Tisza Kálmán gr., Beöthy Atilla, Örley Kálmán, Beöthy Pál dr., Fetser Antal, Márkus László dr., Mártonffy Bogdán, Tamásfalvi Thury Ignác, Bakacs Béla, Markovits Antal, Platty Miklós, Weiserschutz János, Jellinek Géza, Werner Kálmán, Cziffra Gerő, Szatmáry Király Andor, Hegyesi Márton, Bartha Adorján, Keszthelyi Zoltán, Baranyi András, Cziffra Kálmán dr., Balogh Elemér, Balásházy Iván, Jancsó Károly, Beöthy Lajos, Hegyesi Pál, Varró Domokos, Balogh Lajos, Horváth Endre, Tatár József, Nagy Imre, Fodor Lajos, Hollósy Gyula, Ötvös Gyula, Berger Gyula, Baranyi Gábor, ifj. Markovits Kálmán, Roxin Miklós, Roxin János, Kiss Gyula, Lichtmann József, Schwarz Ferenc, Schwarz Bertalan, Schwarz Márton, Jerniczky Dénes, Beöthy Dávid, Beliczay Elek, Jancsó Dezső, Boicz Konstantin.

A napirend első tárgya az alispán jelentése volt az elmúlt évnegyed közigazgatási viszonyairól, amit Papp János főjegyző terjesztett elő.

A közgyűlés tudomásul vette a számvevő-körözék jelentését, a hivatalok tevékenységéről.

Az állandó választmány javaslatára a házipénztár 1901. évi számadásait tudomásul vették és Cziffra Gerő volt főpénztárnak, valamint Jellinek Géza ellenőrnök a szokásos fölmentést megadták. Ugyasintén elfogadták a vármegyei törzsvagyon, betegápolási alap, valamint egyéb alapok és alapítványok számadását.

Előterjesztették a belügyminiszter rendeletét a közigazgatás egyszerűsítéséről. A törvényhatóság ama reményben vette tudomásul a rendeletet, hogy a reformhoz fűzött várakozások hovaelőbb teljesülni fognak.

Felolvasták **Horánszky** Nándor kereskedelmi miniszter ismert leiratát, melyben kinevezését közli a törvényhatósággal, támoga-

melyek figyelmét a tanulástól elvonják, szórakoztató teszik. Nálunk már a gimnázista is szélitiben szivarozik, udvarol, mulat, henczeg, jár jourra és kávéházba; idő előtt megszokja a léha udvarlást és blazirttá válik; már diákorában megkezd az adósság csinálást, azt nem is restelli, még kérékedi vele. Ehhez járul, hogy a társaságokban magába szívja a léha felfogást a munka hiábavalóságáról, a protekció mindenhatóságáról s az érdek házasság hasznos voltáról... Ily előkészítéssel azután beleszabadul az egyetemi élet korlátlan szabadságába. Nincs élvezet, melyhez hozzá ne férne, hacsak erszénye nem korlátozza. De ezen segít valahogy a zálogház és váltó. A legszebb évek így elpazarlódnak, s erkölcsi komolyság és edzett jellem nélkül megy neki a köz- és családi életnek és a mindkettővel járó kötelességeket kötelezőknek nem is tartja. Protekcióval igyekszik idő előtt megrongált élethajóját valamely hivatal révpártjába vontatni, az anyagi bajból pedig egy érdekházassággal magát kirántani. A komolyabbakban és jellemesebbekben pedig ugyancsak a protekció és összeköttetések, melyek az élet versenyében a léha pajtást juttatják díjhoz, ölik el a kedvet a munkához és erőfeszítéshez.

S ezt a nevelési és társadalmi irányt hűségesen segíti érvényre emelkedni a sajtó, szinpad és szépirodalom.

Igy a jeles író. S a ki a magyar társadalmi tevékenységnek a külföldivel szemben

tást kérvén. A közgyűlés örömmel fogadta a kinevezést, mert garanciát lát az új miniszter kiváló tehetségében, melyet a haza javára fog fordítani. Elhatározza a törvényhatóság, hogy feliratban üdvözl *Horánszkyt* s támogatásáról biztosítja a minisztert.

Jelentéktelen folyóügyek halmazát intézték el ezután. A belényesi korcsmabérlet dolga vért föl csak nagyobb port. A község ugyanis maga költségén bort vásárolt s azt mérte a vendéglőjében. Az állandó vál. erre nézve azt javasolja, hogy a gyűlés perhorreskálja az állapotot, s hívja föl a belényesi előljáróságot új határozat hozására; Boicz Konstantin kéri, hogy a kérdés tisztázása végett indítsanak vizsgálatot. Az elnök nem tartja lehetőnek az ügy sürgőssége miatt a halasztást, s azért ajánlja az állandó választmány javaslatának elfogadását. Beöthy Pál dr. és Hegyesi Márton felszólalása után a javaslatot el is fogadták.

Ezután a miniszteri leiratok, vármegyei átiratok, jelentéktelen folyó ügyek elintézésére került a sor, a mire az elnök délelben 1 órakor a tanácskozást mára halasztotta.

UJDONSAGOK

Évnegyed kezdetén.

Mikor estefelé a szerkesztőségben összegyűl az a kis gárda, a mely a *Tiszántúl* zászlaja alatt küzd a magyar nemzeti megismosodásért, a keresztény igazságokért, a tiszta hamisítatlan magyaros szellemért, akárhányszor kétkedve vesszük kezünkbe a tollat.

Lesz-e gyümölcse fáradozásainknak? Fogjuk-e valaha eredményét látni annak a sok legyőzött nehézségnek, visszavert támadásnak, a melyet a *Tiszántúl* eddigi fennállása alatt csaknem szakadatlanul följegyezhattünk a lap történetébe?

Nehéz a helyzetünk Magyarország keleti részén egyetlen napilap a *Tiszántúl*, a mely az ősi erények nyomán követeli a haladást. Nem imádunk idegen bálványokat, nem keressük eszményképeinket külföldről vámentesen behozott vagy alattomban becsempészett hazug jelszavakban. Azt akarjuk, hogy a magyar nemzeti szellem fejlődő fája hazai talajba ereszsze gyökereit és magyar erőből nőjön nagygyá. Azt akarjuk, hogy ez az ország magyar legyen s mert a magyarság sorsát a történelem igazságos bíraskodása szerint elválaszthatlannak látjuk a kereszténységtől, minden erőnkkel oda törekszünk, hogy — a jogegyenlőség nagy előnyeinek sértetlen fenntartásával — az ország keresztény jellege, a társadalom keresztény szelleme erősödjék, mert kétségtelen, hogy ezzel a haza erősödjék.

Természetes, hogy a mai kozmopolita áramlattal ellentétbe kerültünk ezekkel az elveinkkel. De mikor közel voltunk a csüggedéshez, visszaadta erőnket, lelkesedésünket — a közönység.

Belátta Nagyvárad és Biharmegye közönösége, hogy elveink tiszták, küzdelmünk céltudatos és méltó a pártolásra. Mellénk állt tehát akkor, mikor legelhagyottabbnak éreztük magunkat — és annyi akadály után ma a *Tiszántúl* nyolczadik évfolyamát futja.

Az új évnegyed előtt is bizalommal fordulunk a közönséghez, kérve továbbra is támogatását. Viszonzásul azt ígérhetjük, hogy eddigi elveinkhez ezentul is hívek maradunk. A *Tiszántúl* marad az a következetes, magyaros, elvű és jól informált lap, a minőnek eddig a közönység megismerte és megszerette.

S hogy a prózai oldalát is megemlítsük a dolognak, lapunk előfizetési ára a következő:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

A »TISZÁNTÚL« szerkesztősége és kiadóhivatala.

A Rimler-párt értekezlete.

Késő éjjel vettük a következő tudósítást:

Rimler Károly pártbívei népes értekezletet tartottak tegnap délután öt órakor a Fekete-Sas éttermében.

Jelen voltak:

Mezey Mihály, Hlatky Endre, Reismann Mór, Schwarcz Antal, Steiner M. Albert, Gábel Jakab, Kepes Ignác, Bertsey György, Plesz Arón, Diósi Lajos, Feldmann Izidor, Molnár Lajos, dr. Sarkadi Lajos, dr. Altman Jakab, Halász Lajos, Farkas Izidor, ifj. Kohn Sámuel, dr. Berkovits Ferencz, Markbreit Sándor, Stern Márton, Berger Dániel, dr. Konrad Márk, Miheli Adolf, Müller Salamon, Moskovits Mór, Ullmann Sándor, dr. Kurländer Ede, dr. Gyémánt Jenő, Kecskeméti Lipót, Schöpflin Agost, dr. Munk Béla, Frankl Lázár, dr. Kornstein Lajos, dr. Döry Ferencz, dr. Moskovits József, dr. Baróthy Akos, Füchsl Mór, Mandl Adolf, Weisz Mór, Miskolczy Barna, dr. Dési Géza, dr. Grósz Menyhért, Gerő Armin, Hegedüs Géza, Bordé Ferencz.

Elmaradásukat kimentették? Kunz Gusztáv, Stark Gyula, Rothmann Jakab, Munk Jakab, Miheli Pál, Sztörill János, Csák Máté, dr. Sonnenfeld Zsigmond, Ritoók Zsigmond, Rád Ödön, Sipos Orbán, dr. Miheli Lajos, Janky József, Schütz Albert, Moskovits Miksa (szeszgyáros), dr. Moskovits Miklós, Szűts István, Busch Dávid, Rimanóczy Kálmán, Bartsch Sándor.

Az értekezleten általában nagy volt a bizalom a Rimler-párt győzelme iránt, habár a bizalom egyelőre még igen korainak bizonyult, a jelen voltak számából ítélve. Mezey Mihály mint elnök bejelentette, hogy a főispán nyilatkozatának közzététele »nem volt kortesfogás«, miután ő soha semmiféle ügyben kortesfogással nem élt. Az erre vonatkozó hírlapi közlemények czáfolatába nem akar bocsátkozni.

Az aggódo pártot jónak látszott még egy dolog miatt megnyugtani. A kijelölő bizottság u. i. elhatározta, hogy a pályázatok sorrendje szerint nevezi meg a jelölteket. Komlóssy József három nappal előbb adta be pályázatát mint Rimler Károly s ezért a jelölésnél először említi Komlóssy nevét, aztán Rimlerét. Ezt a párt meggyugtatására közölte az elnök s ezzel a gyűlés véget ért.

Szlavóniai véreinkért!

Ha testvérünk kér segélyt, kinek volna szíve, visszautasítani a kinyújtott kezét? Magunkat emeljük, ha véreinket nem ejtjük el. Magunkat becsüljük meg, ha testvéreinket fölsegeljük.

Szlavóniában, a zágrábi horvát igazgatóknak könnyelműen átengedett ősi magyar tartományban él még a magyar elemnek néhány szigetje a horvát tenger közepette. E három gyönyörű vármegyében ma csak néhány ezer magyar hirdeti a dicső multat, mikor a magyar szó túlterjedt a Dráván és a Száván a tengerig. Ezek a magyarok a jelennek féltett kincsei s talán egy szebb jövő reményei is.

Ok fordulnak hozzánk segélyért.

Laczházán, Verőczemegyében mintegy 800 ember él. Magyar és katolikus valamennyi, a kik szerencsétlenségükre a magyarellenes *Strossmayer* püspök megyéjéhez, a diakovári egyházmegyéhez vannak beosztva. Természetes, hogy Diakovárról nem kapnak olyan papot, a ki édes magyar anyanyelvükön hirdesse nekik Isten igéjét s így a szomszéd *Csepin* község hazafias plébánosa, *Bató* Ferencz lelki gondozására vannak bízva, a ki Szlavóniában a pécsi egyházmegyéhez tartozván, egyik erős katonája ott tulnan a magyarságnak.

Nehéz munka az, a szomszédból vezetni egy nagy egyházközség ügyeit, mikor abban még templom sincs!

Ezért a laczházai magyarok kápolnát akarnak építeni. S mert földi javakban szegények, átnyújtják segélyt kérő kezeiket a Dráván innen lakó testvéreikhez.

Ne utasítsuk el őket! Magyar emberek nyújtják magyar emberek felé kezüket, szorítsunk kezet s támogassuk a szűkölködőket! Isten dicsőségére, a haza javára, egy maroknyi magyarság megmentésére adjon kiki annyit, a mennyi tőle telik!

Laczháza magyar hitközségének Szent László a védszentje; mikor Szent László városához is fordulnak segélyért, nem hagyhatjuk el őket.

A bukovinai csángókat megtartotta magyaroknak az, hogy kaptak magyar papot, magyar templomokat; a szlavóniai magyarságot sem gyarapíthatjuk másként, mintha Isten dicsőségére végezzük a hazafias munkát.

Országos gyűjtést indítottak a laczházaiak, a melyet a hazafias pécsi püspök, *Hetyei* Sámuel kezdett meg 500 koronával.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a hazafias és vallásos célra. A gyűjtést a belügyminiszter ur 1901. jul. 10-én 67,681/XI. sz. a. engedélyezte, most csak a magyar hívek áldozatkészségétől függ, lesz-e eredménye?

Bármily csekély adományt a nemes célra köszönettel fogadunk, hírlapilag nyugtázzunk s végül együttesen juttatunk rendeltési helyére.

Csak a magyar tartson össze, ellenségeinktől nincs akkor mit félnünk!

TAJÉKOZTATÓ

Március 23. A biharmegyei nőegylet közgyűlése.
Március 19. Megyei gyűlés.
Márc. 20. Városi tisztújítás.
Márc. 22—26. Sorozás Nagyváradon.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium dísztermében d. e. 11 órakor.

Apr. 19. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kik hátralékban vannak, hogy előfizetéseiket hozzánk juttatni sziveskedjenek.

* Az általános tisztújítás. Nagyvárad város tisztikarára nagyjelentőségű a mai nap. Különösen fontos a tisztújítás most, a mikor a város első tisztviselőjének a választása is napirenden van s a polgármesteri szék betöltése nem csupán forma. A különböző pártokhoz tartozó városatyák értekezleteket tartottak. A függetlenségi érzelmű törvényhatósági bizottsági tagok kimondották az értekezletükön, hogy az összes hivatali állások betöltését nyílt kérdésnek hagyják. — A szavazattal bíró városi tisztviselők szintén tegnap délután bizalmas értekezletet tartottak, a melyen a polgármesteri állás betöltésének személyi részével nem foglalkoztak. A többi állásokra nézve pedig nem jutottak semmi megállapodásra.

* **A József ezred ünnepe.** Tegnap diszebbédel ünnepelte meg a 37. gyalogezred az ezredtulajdonos: *József* kir. herceg névünnepeit. A lakomát, a melyen az ezred összes tisztjei részt vettek, a Csarnok épületben levő tiszti étkezdében tartották meg. Az ezred zenekara az udvaron válogatott műsort adott elő. Báró *Karg* ezredparancsnok meglehangú táviratban üdvözölte az ezred nevében *József* kir. herceg ezredtulajdonost.

* **Uj magyar nemes.** Ő apostoli királyi Felsege *Hajdún* Károly ügyvéd és földbirtokosnak, valamint törvényes utódainak, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar nemességet az *ipolynyéki* előnévvel díjmentesen adományozta.

* **A Szigligeti-társaság felolvasása.** A Szigligeti-társaság Szigligeti Ede születése évfordulójának megünneplésére Nagyváradon, 1902. évi március hó 23-án d. e. 11 órakor a kir. kath. jogakadémia dísztermében *Huzella* Gyuláné, *Rádl* Ödön, *Sas* Ede és *Marton* Manó társasági rendes tagok közreműködésével *felolvasó-ülést* tart.

* **Jóváhagyott jegyzőválasztás.** A remetei körjegyzőséghez tartozó községek még az elmúlt évben választották meg a körjegyzőt, azonban a választást az ellenpárt megfélembesztte. Így került az ügy egészen a közigazgatási bíróságig. Ez a legfőbb közigazgatási fórum a választást jóváhagyta.

* **Személyi hír.** Dr. *Barabás* Béla, városunk országgyűlési képviselője, a tegnapi délutáni aradi vonattal elutazott Nagyváradról.

* **Mind elviszik a legények elejét . . .** Szombaton benépesül a tűzoltó-őrtanya udvara daloló és szepegő legényekkel, akik szorongva várják, hogy mit mond ki rájuk a sorozó bizottság. Akire kimondják a »tauglich«-ot, ha még egy fél is, csupa virtasságból is rágyújt a nótára:

»Besorozott a nimet katonának . . .

Hadd lássa a többi, hogy ki a legény s kire van szüksége a hazának. Az általános ujonczozás ez évben holnapután, szombaton veszi kezdetét s a jövő héten folytatják. A sorozásra vonatkozólag a hatóság a következő hirdelményt bocsátotta ki:

Nagyvárad város, mint sorozó járás részéről közhírré tétetik, miszerint az idei ujonczozás folyó évi március hó 22., 24. és 26-ik napján, mindenkori reggeli 8 órakor kezdődőleg az újvárosi tűzoltó-őrtanya helyiségeiben tartatik meg és pedig akképpen, hogy március 22-én az 1881-ik évi születésű és nagyvárad-i illetőségű I. korosztályú hadkötelesek közül az 1-től 200-ig sorszámmal bírók, március hó 24-én az első korosztályból 200-ik sorszámon felül levők és az 1880. évi születésű és nagyvárad-i illetőségű összes második korosztálybeli, március 26-án az 1879. évi születésű és nagyvárad-i illetőségű összes harmadik korosztálybeli hadkötelesek és az I. II. és III-ik korosztálybeli, esetleg magasabb korosztályú összes idegen hadkötelesek állítatnak mérték alá. Felhivatnak ennél fogva az érdekelt hadkötelesek hogy sorozás végett a jelzett helyen és időben pontosan megjelenjenek, mert elleneséiben a védtörvényben meghatározott szigorú büntetéssel fognak fenytetni. *Darvassy* Lajos, tanácsnok.

* **Leszakadt fahíd.** A zentai fahidnak összeomlása — a melyről már tegnap hírt adtunk — tulajdonképpen előjátéka egy borzalmas katasztrófának, a mely a Tisza-partjára épült városrészen rövidesen bekövetkező pusztulását jelenti. Az, hogy a rozszant tákolmány leszakadt, még nem szerencsétlenség, de a mit a folytonos partesuszamlásokból következtetni lehet, az a Délvidék egész lakosságát eléríti s különösen azokat a közelebről érdekelteket tölti el borzalommal, a

kiknek háza a leszakadt hid feljárdójának közelében, az alámosott parton épültek. Evek óta a legekeseredettebb harcztot folytatja Zenta város ellenzéke a mérnöki hivatal és az előjáróság ellen, a melytől sürgősen követelte hosszú időn keresztül a rozoga fahid lebontását. Interpellációk és indítványok özöne keletkezett esztendőnk óta ebben az ügyben. A vármegye urainál küldöttség is járt a rakodó part kiépítésének és a hid restaurálásának, esetleg lebontásának kérelmezése czéljából. Végre kilátásba helyezte a kormány, hogy tetemes összeggel járul hozzá a rakodópart kiépítéséhez. A mikor nemrégiben *Latinovics* Pál lett a vármegye főispánja, ismételten megstürgették az ügyet. Az újabb akció sikerrel járt, a napokban hozzá is akariak fogni a munkálatokhoz, de megelőzte ezeket a fahidnak régóta fenyegető összeomlása. Nagy földtestet szakított magával s taszított a Tiszába a leomlott hid. Biztosra vehető, hogy a legközelebb, a legesekélyebb behatásra, az egész Tisza sor beomlik, mert a partot annyira alámosztta a víz, hogy az képtelen hosszabb ideig a rá épített házakat épségben megtartani. Nagyobb eszések is voltak arra az utóbbi időben, a mi szintén hozzá járul ahhoz, hogy a partesuszamlások fenyegetőbbekké és veszélyesebbekké váljanak.

* **Lopás a vonaton.** Vakmerő lopás történt tegnapelőtt éjjel a verestóvári vasúti állomáson. Azon az éjjelen ugyanis egy *Szelegiam* György nevű gazdag bajor kereskedő utazott Romániából Budapest felé. A mikor a Románia felől jövő vonat megérkezett, a magyar vonat már ott volt s az utasok között *Szelegiam* és átszállott. Egy nagy utazókészítésként volt nála, melyben a ruhaneműken és egyéb értékes tárgyakon kívül 16.000 korona készpénz is volt. A leszállás alkalmával a táskát egy hordárnak adta át, a ki az utast kísérve, bevitte a táskát a magyar vonatra. A hordár elhelyezte a bőröndöt az ülések felett. Néhány percczel a vonat indulása előtt leugrott a vonatról, hogy az állomáson szivart vegyen, majd visszament a vonatra és szivarra gyújtva várta a vonat indulását. A vonat nemsokára megindult. Mikor azonban Orsovára megérkezett a vonat, *Szelegiam* rémülve vette észre, hogy utitáskája a kocsiszakaszból eltűnt. Az esetet rögtön bejelentette az állomásfőnöknek, a ki átkutatta az egész vonatot, de a táskát nem került meg. Táviratoztak Verestóvárra is, ott is megindult a hajsza, de ott sem találták. *Szelegiam* ekkor kocsiit fordított és visszahajtatott a román állomásra, de az az eltűnt táskának seholsem tudtak nyomára akadni. Valószínű, hogy a lopás még a román állomáson történt, a mikor *Szelegiam* szivarért kiszállt. A tolvajt most nyomozzák.

* **A levelezőlap 5 fillér.** Pár hónap óta drágább lett a levelezőlap; 4 fillér helyett ötre emelték a portóját. A közönség azonban nehezen szokja meg az ilyen újítást, főleg ha még van a régebbi nyomtatványból, amelynek bélyegét pótolni kellene. Hogy gyakori eset a hiányos felbélyegzés, ezt igazolja a postatávirda igazgató következő hirdetménye, melyet közlés végett beküldött hozzánk:

Saját érdekében ismételve figyelmeztetem a t. közönséget, hogy a miniszterium határozatára a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 1902. évi január hó 11-től kezdve a levelezőlapok árát a belföldi forgalomban darabonként 5 (vázalozosokért 10) fillérben állapította meg. Ehhez képest a 4 filléres régi levelezőlapokra az árkülönbözet pótlásul egy (1) filléres lebélyegyet kell alkalmazni, mert különben a postahivatalok a pótló nélkül feladott 4 filléres régi levelezőlapokat a címzett rovására 2 filléres pótdíjjal fogják megterhálni. Nagyvárad, 1902. március 12-én. M. kir. posta és távirda igazgatóság. *Schöpflin* Agoston.

IRODALOM.

A Szigligeti-Társaság ünnepe. *Szigligeti* Ede születésének évfordulóját nagyérdékű matinéval üli meg a Szigligeti-Társaság. Március 23-án délelőt 11 órakor tartja ünnepies felolvasó ülését a jogakadémia dísztermében. A matiné programját értékesse teszi már maga az elnöknek, *Rádl* Ödönnek irndalmi életünk büszkeségének megnyitója, aki ez alkalommal nagyobb szabásu beszédet mond egy aktuális irodalmi kérdéssről. Kiváló vonzó ereje a műsornak *Huzella* Gyuláné felolvasása, akinek finom tollában Nagyvárad olvasó közönsége már több ízben gyönyörködött.

Sas Ede sajtó alatt levő új könyvének egyik nagyobb költeményét mutatja be a társaság ülésén, melynek *Prométeusz* a címe. A szerző, mivel a költemény hosszabb léleketű, annak előadására *Nyáray* Antalt, a Szigligeti-Színház kiváló művészt kérte föl. Szerepel még a matinén *Marton* Manó, a »Nagyvárad«-h. szerkesztőjének neve is, aki humoros tárgy elbeszélést olvas föl.

Az absolutizmus kora a Nagy Képes Világtörténet új kötetének a címe. Az emberiség története, mint a megindított inga, egyik végletből a másikba zuhan, csaknem oly logikai pontossággal, mint a hogy *Madách* feltüntette az *Ember Tragédiájában*. Egyiptom abszolút hatalmára következik Görögország demokratikus szabadsága, ez átmegy Rómába és caesarismusba fullad. Demokratiából megint caesarismussá bontakozik ki a pápaságban. A hűbér-urak lovagcsatái primus inter pares elvűből kialakul megint a királyi hatalom nagy tekintélye, amely aztán XIV. Lajos korában Európaszerte a felvilágosult absolutizmusra visz, a melyre újra megjelenik a reakció, a francia forradalom.

Mintha a nagy uralkodók adtak volna találkozókat egymásnak. Minden országnak világhírű emberei támadnak, költők és filozófusok s a mi a legkülönösebb, világhírű szereznek és érdemeinek uralkodók is. Angliában még ott van *Cromwell* emléke, Franciaországban ott a versaillei udvar, melynek kerijében *Cornelle*, *Racine*, *Voltaire* járkáltak. A szomszéd Németországban ott van Nagy Frigyes sanssouci-i új Versailles-ja, Pozsonyban ott a nagy királynő trónja, a trónszék, mely egy hü nemzetre támaszkodik s mely előtt a monda szerint gyermekével karján jelent meg a dahiás király, harcra szólított a nemzetet. S Oroszországban ott van *Katalin*, mind abszolút uralkodók, a kiknek uralkodása nyomán mégis áldás fakad. Uralkodásukat különben kitűnően ismerteti a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 155. füzeté.

A 12. kötetes nagy munka szerkesztője *Marczali* Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbőrkötetben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérről. Megjelen minden héten egy füz-t. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, hav részletfizetésre is.

Uj világ. (Előkelő világ.) *Lengyel* Gizella író szerkesztésében megjelenő szépirodalmi és társadalmi hetilap legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: *Feszly* Arpád Krisztus képe. — *Veteranus*: Mártír aszszonyok. — Dr. gr. *Csáky* Adorján: Zivatar. — *Gergely* György: Idill a hóban. — *Györy* Ilona: A spanyol költészet. — *Károlyi* Gyula: Bűn és bűnhődés. — A hét története. — Szerkesztői üzenetek.

A kitűnően szerkesztett szépirodalmi lap előfizetési ára egész évre 16 kor. Kiadóhivatal: Budapest, VII. István-ut 40. szám.

Igazságszolgáltatás.

A Krivány-ügy a nagyváradai ítélőtáblán.

— Ítélet. —

Tegnap délután 2 órakor hirdette ki a kir. ítélőtábla büntető tanácsa **Krivány** János aradi volt gyámpénztárnok bűnügyében az ítéletet.

Ritók Zsigmond táblai elnök részletesen tárgyalta a vádpontokat s minden egyes pontnál indokolta külön-külön, hogy a kir. ítélőtábla mennyiben számította be az egyes esetet a vádlott bűnösségének megállapításánál. Elősorolta azon enyhítő körülményeket, melyek a védő, dr. **Deutsch** Izsó indítványa értelmében a büntetés kiszabásánál enyhítő körülmény gyanúját vetették, ugyancsak azon számadási tételeket is, melyet az I. foku bíróság figyelmen kívül hagyott, a mely azonban nagyban csökkenté a sikkasztott összeg maximumát, s mely a bűnösséget is enyhítette.

Ezek után rátért az I. foku bíróság ítéletének azon passzusára, mely **Krivány** János nevelt leányának **Szilágyi** Ilonának 10.000 forintos betétkönyvét lefoglaltatta és Aradvármege közönségét **Szilágyi** Ilonával szemben polgári perre utasította.

A tekercspénztári betétkönyvnek a kir. ítélőtábla a kiadását rendelte el, azonban az aradi törvényszék ítéletének megfelelően szintén polgári perre utasítja Aradvármege közönségét.

Krivány Jánost pedig 20 éven keresztül folytatott sikkasztásáért 8 évi fegyházra ítélte s megváltoztatva az I. foku bíróság ítéletét a büntetésbe a teljes vizsgálati fogság beszámítását rendelte el.

Kurovsky Ferencz kir. főügyész-helyettes megnyugodott az ítéletben, dr. **Deutsch** Izsó azonban az enyhítő körülményeknek nem teljes mértékbeni figyelembe vételére miatt a b. p. 385. §-a alapján semmisségi panaszszal élt.

Hálás feleség.

Múlt évi szeptember 26-iki esküdtzéki fő tárgyaláson **Styef** Tivadár gyököszi ügymintája **Ursz** Ilona és szeretője **Gyurkucz** Szilárd a szándékos emberölés büntetésében mondott ki bűnösnek s **Gyurkucz** 12 évi, özv. **Styef** Tivadarné 10 évi fegyházra ítélte. A vádlottak védői ezen I. foku bírói ítélet ellen semmisségi panaszszal éltek. A Kuria tekintetbe véve az indokokat s a fő tárgyalásnak valamint a bizonyítási eljárásnak újból való megismétlését rendelte el.

Tegnap újból össze a nagyváradai kir. esküdtzbíróság **Nagy** Ferencz törvényszéki elnök elnöklése alatt. Szavazó bírák voltak **Kepes** Miklós és **Osulyok** Béla törvényszéki bírók, ügyjegyző **Nagy** János törvényszéki jegyző. A vádhatóságot dr. **Nagy** Géza kir. ügyész képviselte. Védők dr. **Váradi** Odón és dr. **Szabó** György.

Ismeretesek a bűntény előzményei, **Styef** Tivadarné szerelmi viszonya **Gyurkucz** Szilárdal. A férj egy alkalommal együtt találván a szerelmeiket kérdőre vonta **Gyurkucz**ot, ki válaszában előrántott késsel felelt s a hátlen hitves társ segítségével a másvilágra expedálta **Styef** Tivadart. A szerelmes pár teljesen megcsónkította a férj tetemét, 35 nagyobb-kiseb sebet ejtve rajta. Ezekon kívül felmetszték az áldozat torkát s letépték fülét a szó teljes értelmében.

Az iszonyu vándor kegyetlenséggel meggyilkolta azután száraz galy és falevelekkel betakarták.

Az áldozatot fivére, **Styef** László találta fel a cserjében, a ki különben az egyedüli, a ki a szerény kiáltásokat hallotta.

A már az első tárgyaláson kihallgatott tanuk újból megidézettek a tárgyalásra. Tegnap azonban csak az orvos szakértők véleményét hallgatták meg az egyes sebek és sérülések halált okozó voltára nézve.

Ekkor az idő előhaladott voltára tekintettel a tárgyalást berekesztve folytatását ma reggel 9 órára üzte ki az elnök.

Párbajozó képviselők. Egy képviselőházi összehozálkozásból kifolyólag **Ugron** és **Rohonczy** Gedeon kardpárbajt vívtak, melyben az utóbbi könnyebb sebet kapott. Rohonczyt már elítélték négy napi fegyházra, s tegnap vonták feleletre **Ugront**, aki azzal védte magát, hogy csak a társadalmi nyomás alatt cselekedett.

A bíróság, miután tanuképp kihallgatta a párbajnál szerepelt segédek közül is gróf **Andrássy** Gyulát és **Ivánka** Oszkárt, **Ugron** Gábort szintén négy napi államfegyházra ítélte. A közbíró dr. **Geszti** ügyész súlyosbításért felelősséget vállalt.

Ugyancsak tegnap állt törvényt gróf **Széchenyi** Aladár képviselő, a ki hercege **Odeschalchi** Gézával vívott kardpárbajt. **Széchenyi**, a ki a kezén könnyebben megsebesült volt, **Oláh** elnök kérdésére így adta elő a párvialal okát:

— A klubban köszöntöttem a herceget s mert köszöntésemet nem fogadta, két urat küldtem hozzá. Ezekről azután megtudtam, hogy egy véletlenül kezébe jutott levél miatt neheztelt reám.

— Mi volt abban a levélben?

— A herceget fecsegőnek és rágalmozónak neveztem.

A törvényszék gróf **Széchenyi** Aladárt párvialal vétségéért elítélte három napi államfegyházra, hercege **Odeschalchi**val pedig, a ki tegnap betege miatt nem jelent meg, külön tárgyalást fog tartani.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: Otthon. (Kacziány Viola búcsuja)

Péntek: Egér. (Szeher Olga és Pataky Béla búcsuja).

Szombat: Csepürágók.

Vasárnap: Csepürágók.

IV. László.

Kár Nagyváradon tragédiát előadni, mert abból rendszeren komédia lesz. Vagy kedv, vagy idő nincs az előkészítésre, denique a vége rendszeren az, hogy a hatásos jelenetek általános élénk derűtséget keltenek. Így teremt meg a Szigligeti-színház egy új drámai műfajt: a komikus tragédiát. Es mondja aztán valaki, hogy a mi színházunk nem teljesít kulturmissziót!

Egyetlen egy kép sikerült becsületesen az 5 felvonás összes képei közül: a tűzpróba. Először, elevenen, színesen játszották — azaz játszotta **Hegyesi** Mari asszony, a színház bájos vendége. Más nem igen jutott szóhoz benne, lehet, ezért sikerült a kép. A többi képben **Hegyesi** Marinak sem volt alkalmunk sok művészetet mutatni. Kivüle szép sikere volt **Peterdynek**, aki egy epizód szerepet dolgozott fel igen jól; sok igyekezetet árult el **Dési** is, akinél végre komoly szerepekben is tapasztalunk némi hatást. **Kacziány** Viola erőt öntött hangjába s igyekezett szokott síró előadását elavomni, így az ő szerepe is élvezhető lett. Öltözékei fényesek.

A többiek kedélyesen fogták fel a dolgot: kicsi szerepük volt, hát bele sem néztek. Nem esoda, ha az előadás aztán bosszantóan nagyokat döcönt. Némi kivétel **Losonczy** koldusa, mely kóristától elég jó volt; a többiek kapkodtak, siettek és megakadtak. A kun és magyar vitézek felvonulása mindenkor nagy derűtséget keltett esetlenségével (itt érdemes **Dési** el-kirohanásait is megemlíteni; öles lépéseim jut mulattunk mindig). Az pedig, mikor **Bognár** holtan lefordult, éppen viharos derűtséget keltett. Jó, hogy meg nem ujráták, még jobb volt, hogy a függöny sietett szégyenében hamar legurulni, de legjobb, hogy **Dobsa** nem látta a darabja előadását.

Bár mi se láttuk volna így!

Dr. K. A.

Változás a műsorban. Amon Margit családi okok miatt **Loiti** ezredeseiben nem léphet föl s ilyenformán a műsor változást szenved. Ma, csütörtökön **Sudermann** »Otthon-ja« kerül színre **Kacziány** Violával a főszerepben, holnap, pénteken az »Egér«. Szombaton este **Székely** Irén főlépésével a »Csepürágók« kerül színre. Vasárnap este szintén a nagy sikerű »Csepürágók«.

Az énekkar jutalomjátéka. Somogyi Károly igazgató engedve a színházi énekkar méltányos kívánságának, Virágvasárnapján délután az énekkar javára jutalomjátékot rendez, mikor a **Vigéczek** kerül színre. A Szigligeti-színház énekkara minden tekintetben elismerést érdemel, a legtöbbször csak dicsérrel kellett róla megemlékeznünk, ép ezért remélhető, hogy vasárnap délután telt ház lesz.

Elhalasztott vendégszereplés. A Szigligeti-színház tudatja, hogy **Mányai** Aranka pénteki vendégfőlépése közbejött akadályok folytán elmarad. A vendégszereplés később fog megtörténni.

Búcsuzó színészek. Ma és holnap este búcsuzkodnak a drámai színtársulat távozó tagjai. Ma este **Kacziány** Viola lép föl utoljára nagyobb szerepben. A kiváló ifju művésznő ebben a szerepben búcsuzik, bár pénteken is főlép még. Pénteken este az »Egér«-ben búcsuzik a színtársulat népszerű, kedves naivája **Szobner** Olga és **Pataky** Béla.

REGÉNY-CSARNOK.

Az orvos és betege.

Írta: Conan Doyle.

5

Óreges, sovány ember volt, tiszteletreméltó kissé közönséges külsővel — s egyáltalán más volt, mint a milyennek egy orosz nemes embert képzelünk **Tarsa**, egy feltűnően csinos, magas termetű fiatal ur, sötét, komor arcvonásokkal s igazán herculesi testalkattal, sokkal nagyobb hatást tett rám, mikor beléptek, a fiatal ember támogatta az öreget s a székig vezette. Ilyen nagy gyöngédségét alig néztem volna ki ebből az óriásból.

— Megbocsát, ugy-e, doktor ur, — szólt ekkor idegenes kiejtési angolsággal — hogy én is eljöttem. De nem akartam egyedül hagyni atyámat, kinek egészségeért igen aggódom.

Meghatott ez a nagy gyermeki szeretet s azt kérdeztem tőle:

— Talán jelen óhajt lenni a vizsgálatnál is?

— Világért sem! — szólt a fiatal ember rémült mozdulattal. — Ha esetleg ismét rájönne atyámra az ő szokott irtózatos rohama s nekem azt végig kellene néznie, — azt hiszem, ezt nem élém túl. Az én idezetem sem valami nagyon erős. Szíves engedelmevel visszavonulok addig a várószobába, míg az orvos ur megvizsgálja atyámat.

Nekem természetesen nem volt ellene kifogásom s a fiatal ember kiment a szobából. Ekkor behatóan kikérdeztem a beteget baja felől és mindent pontosan följegyeztem. Az öreg ur nem volt valami nagyon okos s nagyjából igen homályos feleletet adott, a mit azzal is magyaráztam, hogy csak fogystékosan tud angolul. Egyszerre azonban, mikor még jegyzeteimmel voltam elfoglalva, a beteg nem felelt kérdéseimre s mikor feléje fordultam, rémülettel láttam, hogy szálegyenesen ül a székében; arca, mely felén volt fordulva, egészen merev és élettelen volt. A rejtélyes baj újra megrohanta.

Első érzésem, mint mondtam, részvét és irtózat volt. Ekkor azonban, nem tagadom, erővel rajtam a szakember elégedettsége. Följegyeztem a beteg érverését, hőmérsékletét, megvizsgáltam izmainak merevségét és reflexmozgásait. Minden majdnem egészen megegyezett régebbi esetekben végzett vizsgálataim eredményével; semmiféle eltérést sem észleltem. Hasonló esetekben már gyakran jóhatásának tapasztaltam amylnitrit belélegzését s ezt a szert most is akartam alkalmazni. Mivel azonban az üveg leme volt a laboratóriumban, ott hagytam a széken ülő betegemet s leszaladtam, hogy fehozzam az üveget. Odalenn kerégnem kellett egy darabig, úgy hogy csak mintegy öt perc múlva tértem vissza rendelőszobámba. Képeze csak anulatomat, a mikor beléptem: a szoba üres volt, a beteg eltűnt.

Természetesen azonnal a várószobába rohantam. A fia is eltűnt. A ház kapuja nappal nem volt bezárva. Szolgám, ki a betegeket beereszti, rajtam és nem is nagyon óber természetű. Rendesen odalenn vár s csak akkor rohan, hogy látogatónkat lekísérje, ha csegetek a szobából. A szolga semmit sem hallott s a dolog teljesen rejtélyes maradt.

Nemsokára aztán hazatért Blessington sőtjáról, de én egy szóval sem említettem neki a történetet. Nyíltan megvallva, az utóbbi időben lehetőleg kerültem vele minden érintkezést.

Magamban meg voltam róla győződve, hogy sem az orvosi, sem a fiát az életben látni többé nem fogom. Ma azonban nagy meglepetésemre másnap mindketten megjelentek nálam, ugyanabban az órában és éppen úgy, mint akkor.

— Bocsánatot kell kérnem, doktor ur! — szöjt a beteg, — hogy tegnap úgy minden szó nélküli eltávoztam.

— Bizony nagyon csodálkoztam eltűnésén! — válaszoltam én.

— Meg kell önnek mondanom — folytatta a beteg — hogy mikor ilyen roham után magamból térek, legtöbbször semmire sem emlékszem abból, a mi velem történt. Bizonyára úgy történt a dolog, hogy én, míg én távol volt, félig öntudatlan állapotban kimentem a házból.

— És én — szöjt a beteg — herkulesi fia — látva, hogy styám távozik, azt gondoltam, hogy az orvos ur már végzett velem. Csak mikor haza értünk, tudtam meg a dolgok valódi állását.

— Na hiszen nem lett belőle szerencsétlenebb! — szöjtam én nevetve. — Csak sok fejtörést okoztak nekem. Ha én, uram, ismét szives volna a várószobában helyet foglalni, egyszeriben folytatjuk a tegnap oly hirtelen megszakadt vizsgálatot.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK

Pável püspök kitüntetése.

Budapest, márcz. 19. (Saj. tud. táv.)
Fável Mihály püspök áldozásának ötvenéves évfordulóján a vaskorona-renddel lett kitüntetve ő Apostoli királyi Fellege legfelsőbb elhatározásából. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ezen alkalommal sürgönyileg a következőkben fejezte ki jókívánatait:

Fogadja áldozásának ötvenedik évfordulóján és a vaskorona-renddel

történet legkegyelmesebb kitüntetése alkalmából, tiszteletteljes kívánatait a vallás- és közoktatásügyi miniszternek.

Budapest, márcz. 12.

Várady,
osztálytanácsos.

A főváros közgyűlése.

Budapest, márcz. 19. (Saj. tud. táv.)
A székes főváros mai közgyűlésén dr. Vázsonyi Vilmos előterjeszté indítványát, hogy utasítsák a tanács a Kossuth-szobor mielőbbi felállítására, valamint arra, hogy eljárásáról jelentést tegyen a közgyűlésnek rövid időn belül.

Halmos polgármesternek az indítvány ellen kifogása nincs. A szoborbizottság ugyanis annak idején azzal tett át a városi Tanácshoz 600,000 koronát, hogy előbb mauzoleumot építtessen a nagy hazafi hamvai fölé. A mauzoleum elkészült, a fennmaradt összeg azonban nem volt elegendő a szobor elkészítésére s így azt gyümölcsösíteni kellett. Most már 950,000 korona gyűlt egybe, az idő tehát elérkezett.

Polonyi konstatálja, hogy a szobor építésének elhalasztása Kossuth Ferencz s a pártok közös megegyezésével történt.

Vázsonyi indítványát elfogadja s indítványozza, hogy felirat intéztessék az összes törvényhatóságokhoz, hogy az ország is járuljon adományával a szoborhoz. Mindkét indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Grim osztrák-magyar zsoldban.

Budapest, márcz. 19. (Saj. tud. táv.)
Grim orosz alezredes ellen, miután Varsóban elfogatott, bünvádi eljárás lett indítva, mert állítólag katonai titkot árult el az osztrák-magyar kormányoknak. A katonai bíróság ma foglalkozott ügyével, — mint azt Pétervárról jelentik — s a vizsgáló bizottság megállapította, hogy Grim alezredes évek óta Ausztria-Magyarország zsoldjában állott. Szakkörök véleménye szerint vagy kivégzik, vagy életfogytig kényszermunkára ítélik.

Tolnai Lajos meghalt.

Budapest, márcz. 19. (Saj. tud. táv.)
Regény és novellairodalmunk egyik legkiválóbb, legtermékenyebb művelője Tolnai Lajos fővárosi iskola igazgató, ma 65 éves korában meghalt. Hirtelen elhunyla óriási részvétet keltett barátai és pályatársai körében.

Színész kongresszus.

Budapest, márcz. 19. (Saj. tud. táv.)
Ma folytatták a színészek országos kongresszusát s az orfeum-javaslat fölött zajos vita után napirendre tértek.

Megtagadott Kossuth-nóta.

Szatmár, márcz. 19. (Saj. tud. táv.)
Az Aranylakodalom főpróbáján a honvédszenekar megtagadta a Kossuth-nóta eljátszását. Ez oly ingerültté tette Csáky Ferencz baritonistát, hogy lerohanva a zenekarba össze-vissza verte a honvédeket. A hazafiúi lelkesedéstől dühöngőt alig sikerült lefogni.

Szerencsétlen sétakocsizás.

Budapest, márcz. 19. (Saj. tud. táv.)
Szapáry Pál gróf két kerekű kocsijának lova a Károly-köruton ma megbokrosodott s az örült vágatás alatt a kocsi felfordult és összetört. A kocsiban ülő gróf kiesett és az összetört kocsi egyik ujját levágta, inasa pedig életveszélyes sérüléseket szenvedett. A lovak hirtelen megbokrosodását egy villamos kocsis gyors száguldása idézte elő.

Hajórajunk Spanyolországban.

Madrid, márcz. 18. Az osztrák-magyar hajóraj parancsnoka és tisztikara délután visszatért Cartagenába. A hajóraj legénysége a tiszteletere adott lakoma után díszelőadást hallgatott meg a színházban, a hol a zenekar az osztrák és a spanyol bimaszt játszott. Ma délelőtt a spanyol tengerészeti gyalogság tisztjei dejeuner edtak az osztrák-magyar hajóraj tiszteletere. Este a tengerészeti hatóság adott bankettet a vendégek tiszteletere. Az osztrák-magyar hajóraj ma elindult Barcelonába, a hova pénteken érkezik meg. (M. T. L.)

Tolvajbanda az iskolában.

Budapest, márcz. 19. (Saj. tud. táv.)
Szomorú valóra ébredtek ma fel a pestiek, a zsebmetzőktől ugyanis nemcsak a körutak és indóházaknál kell óvakodni, hanem az elemi iskolák a tudomány ezen szentelt csarnokai sem mentek immár a romlott erkölcsű ifjaktól. Ma ugyanis a Kazinczy-utcai elemi iskolában tizenhárom tagu tolvajbandát fedeztek fel, kikről kitűnt, hogy rendszeresen loptak — s a nebulók közül öt miután beigazolta lett a főzinkosság, az iskola kebeléből eltávolítva lett.

A dél-afrikai háború.

London, márcz. 18. Az alsóház 346 szavazattal 191 ellenében elvetette Campbell-Bannermann-nak azt az indítványát, hogy külön bizottságot küldjenek ki a dél-afrikai hadviselés céljaira kötött vásárlások és szerződések megvizsgálására.*

Johannesburg, márcz. 18. Kitchener megengedte, hogy márcz. 15-től április 15-ig hetenként 100—100 gőzmalom állítsanak üzembe.

A német baladópárt egy győzelme.

Salzburg, márcz. 19. A kereskedelmi és iparügyek tennapi tisztújításán a német baladópárt összes jelöltjét választották meg. (M. T. L.)

Sikkasztó főpénztáros.

Makó, márcz. 19. (Saj. tud. táv.)
Simon Dániel volt városi főpénztáros ellen a vizsgálati fogság elrendeltetett s a sikkasztó ma foglalta el czelláját a szegedi kir. ügyészség börtönében. Az eddigi vizsgálat több mint 7000 korona hiányt derített ki.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 178.

Idénybérlet 170.

Ma, csütörtökön, 1902. március 20-án

OTTHON.

Színmű.

S Z E M E L Y E K:

Schwartz, nyug. alezredes	---	Peterdy
Magda	---	Kacziány Viola
Mariska	---	Szohner Olga
Augusta, második neje	---	Benkő Jolán
Hefterdink, lelkész	---	Szarvasi Sándor
Vendlovsky Miksa, hadnagy	---	Dési Alfréd
Dr. Keller, kormánytanácsos	---	Pataky Béla
Beckmann, nyug. tanár	---	Csatár Győző
Klebs, nyug. tábornok	---	Füredi József

Kézdate 7 és fél óraker, vége 10 óraker.

BELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr., Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárváltás fél 7, vásár- és ünnepnapokon este 6 óraker.

Holnap pénteken, március 21-én

E g é r.

Vigjáték.

KOZGAZDASAG.

A Biharmegyei Gazdasági Egyesület közgyűlése.

A Biharmegyei Gazdasági Egyesület tegnap délután tartotta rendes közgyűlését a megyei székház nagytermében.

Szabó József elnököl; jelen voltak: Fetser Antal, Vidovich György, Bereczky Géza, dr. Márkus László, Száhlender Károly, Szunyogh Péter, Czifra Gerő, Markovits Károly, Wallner Ödön, Jancsó Lajos, Kalotay Viktor, Vattay Gyula, Ötvös Gyula, Fodor F., Wertheimstein Alfréd és Weingärtner Andor titkár.

A közgyűlés elején Vidovich György szólt fel s abból az alkalomból, hogy az egylet hosszú idő óta kiváló elnöke: Szabó József éppen ma üli népünnepeit, méltatta érdemeit az egyesület ügyei körül. Szeretettüknek és ragaszkodásunknak adott kifejezést. A jelen voltak örömmel csatlakoztak az üdvözléshez és zajosán megéljenzették az elnököt.

Ezután felolvasta a titkár az elnökség terjedelmes jelentését, amely felöleli az egyesület mult évi működését.

Felelmi a jelentés, hogy az egyesület a vármegye nagyobb községeiben gazdasági szakképzéseket tartott. Mind a 15 szakképzés látogatott volt. Két kosárfonó tanfolyamot rendezett az egylet Komádi községben, amelyre igen sokan jelentkeztek. A Seb-s-Köröz vizszabályozó társulat a tanfolyamhoz szükséges vesszőt, Komádi község pedig a helyiséget ingyen szolgáltatva. Nagyváradon fajsokla tanfolyamot is rendezett az egyesület, saját telepén. Belényesben szarvasmarha és Berettyó-Ujfaluiban szarvasmarha és lókiállítás rendezett, a melyeken 1900 korona díjat osztottak ki. Különösen a berettyó-ujfalui kiállítás sikerült. Szeptember hónapban az egyesület a nagyvárad hegyközséggel együttesen szőlőszőlő kiállítást rendezett, szürettel egybekötve, amely nemcsak tanulságos, hanem kiváló érdekes is volt. Ez alkalommal 3 arany, 6 ezüst és 3 bronzérmét osztottak ki. Az egyesület komádi mintagazdaságának mult évi eredménye kielégítő volt s jó példával hatott a kisgazdákra.

A jelentést tudomásul vették s köszönetet mondottak a miniszternek a szakképzések és

a tanfolyamok támogatásáért. — Köszönetet mondott továbbá a közgyűlés a I. sz. káptalanak a cukorrépat művelő eszközök bemutatásáért (az iklódi pusztán), a Köröz-szabályozó társulatnak, Pékánovits Imrénének, Komádi községnek, a komádi-i takarékpénztárnak, Vertán Zoltánnak, Csapó Dezsőnek, Beöthy László főispánnak, Száhlender Károlynak, Nagyvárad városának, Belényes és Berettyó Ujfalu községeknek a közreműködéséért és támogatásáért.

Mivel már a szőlők felújítása előrehaladt s az amerikai alanyokat a közönség saját maga termeli, az egyesület amerikai telepén az alanyokat beültetjük s termővé tessük. Így évenként értékesítheti a termést az egyesület.

Az 1901. évi zárszámadást rendben találták s a pénztárnak a felmentvényt megadták. A pénztári maradvány 327 kor. 47 fillér. A ténysz-alap vagyona 23224 kor. 60 fillér.

Az 1902. évi költségvetést 13124 kor. 27 fillér bevétellel és ugyanannyi kiadással megállapították és elfogadták.

Még néhány jelentéktelen, apróbb ügyet intéztek el s ezzel véget ért a közgyűlés.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1902. márcz. hó 18-ik napján tartott vásárbán eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 17.60—17.—. Kétszeres buza 13.80—13.20. Rozs 13.80—13.20. Arpa 11.60—11.20. Zab 13.80—13.20. Tengeri: 9.80—9.40. Borsó 36.—. Lenese 40.—. Bab 15.50. Köleskása 23.50. Burgonya 5.40. 100 kiló langliszt 29.60. zsemlyeliszt 29.20. fehérkenyér liszt 28.40. barnakenyér liszt 26.—. széna fuvarral 5.40. szalma 1.20 Szalonna 104.—, 6 kiló zsop-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —12. 1 köbm. búkkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —96, öntött gyertya —84, Lámpacaj —80. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —72. Pálinka —72, Szilva-pálinka 1.80, Szesz 2.—. 1 mm. kőszó 21.50, nyers fagyú —48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—, Egy hektoliter óbor 66.—, uj bor 38.—, méz 1.30, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.— kendermag 25.—, köles — repce —.—, dió 42.—, meggyoró —.—, aszalt szilva 44.—. Egy kilogramm savanyú káposzta 24, szalona 1.12, sertésus 1.04, juh-hus 68, veres hagyma 20, fog hagyma 64, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 22. Egy liter kőolaj 44, mm. búkkfa —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Marhaártáblázat 1902. március hó 18-ról. Egy pár első rendű jármás ökör 620—740, egy pár másodrendű jármás ökör 520—600, egy pár harmadrendű jármás ökör 260—500, 1 drb fejős tehén 110—260. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 170—300. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—190, 1 drb. veres borjú 24—48, 1 drb. fél éves borjú 38—60, 1 drb egy éves borjú 46—80, két éves borjú 70—200. 1 drb hizott sertés 84—90, 1 ár fél éves 32—40, 1 pár egy éves sertés 48—74, 1 pár két éves sertés 78—126. 1 drb igás ló 160—280, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbor 10—20.

Köszönet és Tisztelet

Töredék jelentése.

— A "Tiszántul" eredeti távirata. —

Határvidék.

Budapest, március 19.

Buza októberre	---	7.84
Buza áprilisra	---	8.80
Tengeri	---	5.14
Rozs okt.	---	6.69
Zab ápr.	---	6.98
Káposzta, repce, aug.	---	---

Értéktöze.

Budapest, március 19.

Onztrák hitel	---	625.50
Magyar hitel	---	629.50
Allianvasút	---	624.50
Rimamurányi	---	416.—
Magyar jelölés	---	488.—
Salgótar-árú	---	---
Wagon-kő cső	---	---

Hivatalos árfolyamok

A Budapesti Áru- és Értéktöze 1902. március 19-én.

Magyar aranyjárdék 4%	---	119.85
Magyar koronajárdék	---	97.55
Magyar vasúti kölesön aranyban 4,5%	---	120.—
Magyar vasúti kölesön ezüstben 2,5%	---	109.90
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	---	120.—
Magyar földterhermentelési kötvény 4%	---	97.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	---	101.—
Korvát-szlavónföldterhermentelési kötvény	---	96.50
Magyar nyaralás-sorsjegy-kölesön	---	199.—
Tízszázalékos sorsjegy-kölesön	---	166.—
Onztrák járdék-papírban	---	101.85
Onztrák járdék ezüstben	---	101.20
Onztrák járdék aranyban	---	91.—
Onztrák korona járdék	---	58.90
Onztrák államsorsjegyek	---	154.—
Onztrák magyar bank részvény	---	16.25
Magyar hitelbank részvény	---	707.—
Onztrák hitelintézet részvény	---	693.—
Párisi vista	---	95.45
20 frankos arany (Napoleonkor)	---	19.69
Németbirodalmi mara	---	117.30
Lombi vista	---	240.15
20 magyar arany	---	35.45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Bárány Dezső

utóda

egyedül speciálista

hegedű és vonókészítő

Saját készítményű hegedűim!

Olasz és német hangversenyhúrok.

Mindennemű hangszerek nagy raktára

Nagyvárad, Fő-utca és Széchenyi-tér sarok
(Rimanóczy-ház.)

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

HONI IPAR!

Egy saját készítésű nagyon szép, maszszív, faragott díszszel ellátott

barokk-stíli

hálószoba butor

jutányos áron eladó. — Ugyancsak több rendbeli szobabutorok olcsó árban kaphatók

SZÉLES SÁNDOR

műbutorasztalosnál,

SZÉCHÉNYI-TÉR 234—21. sz.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy a Nagyvárad város tulajdonát képező tenyészbikák közül négy darab tenyésztésre már nem alkalmas bika a folyó évi április hó 1-ső napján d. u. 3 óraker a város majorjában tartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Vevő a vételárat azonnal lefizetni, a megvett állatokat átvenni s a városi majorból elhajtatni köteles.

Az eladásra kerülő állatok árverelni szándékozók által a város majorjában megtekinthetők.

Nagyvárad, 1902. márcz. hó 17-én.

Komlóssy József,

jog- és gazdasági tanácsos.

Árverési hirdetés.

Nagyvárad város tulajdonát képező »Fekete Sas« szálloda és vendéglő épületnek a Szent László-térre néző földszinti részében levő s jelenleg Kalenda János által bérelt 5. és 6. számú holthelyiségeknek bérbeadása czéljából 1902. évi *április hó 2-ik napján d. e. 10 órakor* a városház tanácsstermében árverés fog tartatni.

A fent megjelölt két bolt kikiáltási ára 4800 korona s az árverési feltételekben körvonalozott egyéb mellékszolgáltatások.

Árverelni szóval, vagy írásban zárt ajánlat utján a két boltra együttesen lehet s a bánatpénzt ajánlattevő ehez képest tartozik letenni. Bánatpénzt a kikiáltási ár $\frac{1}{4}$ része, vagyis a két boltra nézve 1200 korona teendő le készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban, a bánatpénz zárt ajánlat esetén ahhoz csatolandó. szóbeli árverések által pedig az árverési küldöttség elnökének kezeihez fizetendő, illetve teendő le.

Zárt ajánlatok a fent kitett határidőig alulírott kezeihez adhatók be.

Árverelőket tett ajánlatuk azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Árverelő annak elismerésével, hogy jelen feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja, az árverés megkezdése előtt aláírni, illetve zárt ajánlattevők részéről ezen körülmény az ajánlatban világosan ki- teendő.

Az árverési feltételek alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Nagyváradon, 1902. március hó 17-ik napján.

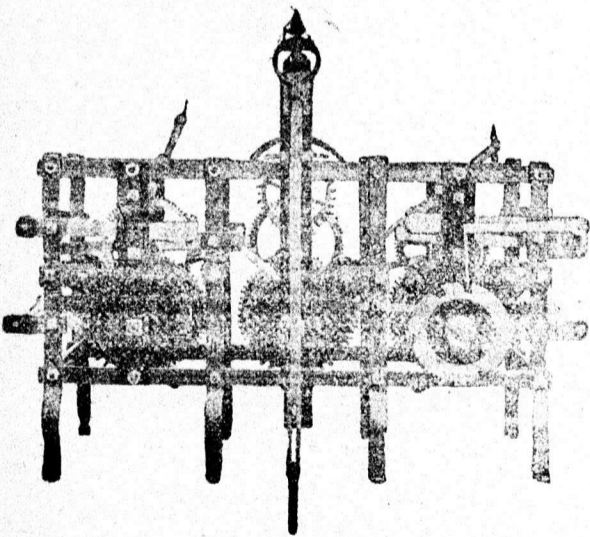
Komlóssy József,

jog- és gazdasági
tanácsnok,
mint az árverési küldöttség
elnöke.

Ertesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség, valamint az egyházi és községi előljáróságok becses tudomására hozni, hogy a 42 év óta fennálló

**Daday József ur lakatos
és toronyórák üzletét,**

melyben 16 éven keresztül mint művezető voltam alkalmazva, **átvettem** és ezt személyesen, a régi jó hírnévhez méltóan, a régi czég alatt tovább folytatom.

Szíves pártfogásukat és megrendeléseket, melyeket kifogástalanul olcsón és pontosan eszközölök, kérem és óráimért 10 évi jótállást vállalok, vagyok kiváló tisztelettel:

Mezey Dezső,

lakatos- és toronyóra-készítő,
Nagyvárad, Szent János-utca 20 szám.

Telefon-szám 384.

Kitünő saját termelésű

BOROK

kaphatók literenként kimérve

STETTNER ISTVÁN

bortermelő borkiállításában Bémer-tér, Rót-ház.

A borok valódiságáért, mivel saját termésűek, a felelősséget elvállalom.

Új bor	30 kr.	lit. kimérve
Ó bor	36 kr.	
Risling 9 éves	50 kr.	
Ó vörös	50 kr.	
Muskutály	80 kr.	
Édes úrmös	70 kr.	

A 9 éves Risling és az ó vörös bort (mint gyógybort betegeknek) is ajánlom.

Szőllőtelepemen készült I. osztályu

Riparia portalisra (Gloira de Montpellier) oltott 4000 drb gyökeres fás oltványt borfajt ezrenként 70 frtért és 6000 drb sima zöldoltványt ezrenként 50 frtért megvételre ajánlok.

Továbbá világhírű spanyol, francia, angol és görög csemege szőlőfajokból 3000 drb gyökeres fás százanként 120 frt, 6000 drb sima zöld, százanként 80 frt.

— Felelőség mellett. —

Kiváló tisztelettel

Stettner István.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a Szent János-utczán 11 év óta fennálló

férfi-szabóüzletemet

folyó évi május hó 1-től kezdve a bazár épületbe helyeztem át, s egyszerűsített fiamat **Bumbera Istvánt**, ki ezen iparágban több városokban szerzett gyakorlatot nyilvános társul felveszem s hogy az üzletet

Bumbera Imre és Fia

czég alatt fogom vezetni. Midőn ezen szándékomban a nagyérdemű közönség szives pártfogását és bizalmát kérem, megemlítem, hogy raktáromban elsőrendű csakis **valódi angol és honi szövetek** vannak elhelyezve, melyekből mértékszerint a legújabb divat és a legkényesebb igényeket is kielégítően pontosan és a legújabb divat szerint készítek

Kiváló tisztelettel

Bumbera Imre és Fia.

STROHMAYER PÁL

vászon, menyasszonyi kelengyék, férfi és női fehérneműk és szőnyeg-üzlete.
Nagyvárad, Szent László-tér, kishidő.

A legjobb minőségű **valódi rumburgi**, ugyszintén **valódi Creas, irhoni, hollandi és fehérített tiszta vásznak** egyedüli állandó nagy raktára.

Valódi SCHROLL-féle CHIFFONOK és mindennemű pamutvásznak legnagyobb választékban.

Mennyasszonyi kelengyék és ujszülött fehérneműk
legmegbízhatóbb beszerzési helye.

Férfi és női fehérneműk vállalata mértékszerinti elkészítésre teljes felelőség mellett.

Házi készítésű Paplan és Matraczok!

Szőnyegek, szövet- és csipkefüggönyök, ugyszintén butorszövetek, ágy- és asztal-terítők és egyéb lakásberendezési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása!

Szolid szabott árak. Pontos kiszolgálás!

Női ruha szövetekből
dus választék.

Szenzációs ujtás!

Vászon és fehérneműek-
ből nagy raktár.

Ingyen! életnagyságu fénykép! Ingyen!

Minden vevőnek, a ki 10 frt értékűt vásárol, bármely átadott fénykép után egy **életnagyságu** 60 cm. magas művészesen kiállított hű fényképet készít **teljesen ingyen** még akkor is, ha a bevásárlás apróbb részletekben történik.

Csupán díszes keretért (passe partou) önköltségemet 1 frt 50 krt számítok fel. Ezen életnagyságu **ingyen fényképet** magát sem képes a világ egy műintézete sem 10 frton alul elkészíteni.

Minden vevőnek, még a legkisebb bevásárlásnál is pénztáram egy fénykép bonnt szolgáltat ki, melyen a bevásárlási összeg nyugtázva lesz. A midőn ezen részletekben vásárolt összeg 10 forintot tesz ki: vagy 10 forint értékűt egyszerre vásárol, az ingyen fényképre jogosan igényt tarthat.

Tehát önként érthető, hogy minden további 10 frt értékű vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosít.

Életnagyságu fényképek kivitele üzletünkben láthatók.

Amerikai áruház, Nagyvárad, Fő-utca (Olaszi), Bazár (színház) épület.

Női Blousokból dus
választék

Telefon 372. szám.

Női ruhákat és Blousokat
mérték után is készítünk.

Fekete szövetekből a magas klérus számára állandó raktár.

A midőn a n. érdemű közönségnek becses tudomására hozom, hogy

Fő-utcán, a Nyiry-házban levő férfi-szabó üzletemet

most ujonnan rendeztem be a legszebb és legjobb

bel- és külföldi szövetekkel,

nem mulaszthatom el az alkalmat, hogy eddigi t. megrendelőimnek pártolá-
sáért köszönetemet kifejezzem; egyúttal kérve továbbra is a szives támoga-
tásukat, melyet igyekezni fogok kiérdemelni az által, hogy csak a legjobb
anyagból és legújabb szabás szerint készült ruhákkal, **szolid árak** mellett
fogom a n. érdemű közönséget kiszolgálni.

Tisztelettel

Fudally Bálint,
férfi-szabó.

Fekete szövetekből a magas klérus számára állandó raktár.

Darvassy Károly

czipész,

Nagyvárad, N.-Teleky-utca 422. sz.
(Weisz Károly-féle ház).

Van szerencsém a n. é. közönség becses
figyelmét felhívni a mai kor minden igényeit
kielégítő **uri és női**

czipész-üzletemre,

hol minden e szakmába vágó munkák a leg-
lelkiismeretesebben és mindenkor a m. t. közön-
séget teljesen kielégítőleg készíttetnek.

Mindennemű hibás lábakra a legkényel-
mesebb czipők állittatnak elő.

Megrendelések gyorsan és pontosan esz-
közlötteknek.

Vidéki megrendeléseknél egy pár viselt
kényelmes czipő felküldése elegendő.

100

Tisztelettel

Darvassy Károly,
czipész.

TELEPHON.

HERCZEGH GYULA

TELEPHON.

rövidáru és férfi-divat üzlete

Nagyvárad, Szent László-tér 1. sz.

Van szerencsém a n. érdemű közönség tudomására juttatni, miszerint a Kunz József és Társa urak üzletének egy részét:

a rövidáru és férfi divat-osztályt

átvettem s azt a legújabb, legjobb és legszebb árakkal ujonnan berendeztem és saját bejegyzett cégem alatt tovább vezetem.

Nagy választéku áruim közül a következőket emelem ki. **csipkék, szalagok, himzések, pamutok, bélésárúk és szabó
kellékek** és egyéb rövidáru cikkek. Nagy választék: **nyakkendőkből,** továbbá legyezők, illatszerek a legjobb minőségű és
divatos **férfi ingek, gallérok és kézelők,** kézelő-gombok, nyakkendő-tűk és különféle **férfi divatcikkek** és **női diszkellékek.**

Főtörökvésem leendő előzékeny, pontos kiszolgálás,

j u t á n y o s s z a b o t t á r a k

és jó árak által a n. é. közönség szives pártfogását kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

HERCZEGH GYULA.

FLEGMANN ÁRMIN
Nagyvárad, Bémer-tér.

Megérkeztek!

a legdivatosabb kész női felöltök, fekete és színes ruhaszövetek, legizlésebb fekete és színes selymek, valódi francia mosókelmék, gyönyörű diszkellékek rengeteg választékban, selyem és más divat-blousok és juponok. — Állandó raktár legjobb gyártmányu vászon és asztalneműekben, — egész menyasszonyi kelengyék 500—6000 koronáig.

ÜZLETI ELV

szigorú szoliditás, pontos előzekény kiszolgálás, minden darab árun a »szabott ár« számokban kiírva.

Friss konyhakerti magvak nagy raktára.

Gazdaközönség szives figyelmébe!

Közelgő idény alkalmából van szerenésém szives figyelmét felhívni frissen érkezett *csiraképes és fajazonos magvak* nagy raktárára, hol az összes gazdasági magvak u. m.:

Valódi *francia-, olasz- s magyar-lucerna, stájer s magyar eredetű heremag* (bodorka), valódi *oberndorji s eckendorji mamuth- és buczok-répmag, angol, skót, francia-perje*, valamint a legszebb *pázsitnak való fűmaggveggyűték* stb. stb. a legjutányosabb árákon kaphatók.

A lucerna, valamint a léheremag az **állami magvizsgáló állomás zárjeggyével van ellátva**, s így arankamentességéért is **teljes szavatosságot vállalok**.

Kiváló tisztelettel:

KISS KÁROLY,

Jankó Antal utóda Nagyvárad.

Mintákkal készséggel szolgállok.

66.

Friss konyhakerti magvak nagy raktára.

NEM LEHET

a nagyközönség bizalmát nagyhangu kiáltványokkal meghódítani, csupán szolid és becsületes törekvés az, melyet az honorál.

Szives tudomás vétel végett

tisztelettel közlöm mélyen tisztelt vevőimmel s a n. é. fogyasztó közönséggel, hogy bevásárló utamból visszatérve, a már amugy is dus választéku raktáramat **óriási mennyiségű** belföldi, valamint külföldi, angol és skót szövetekkel szereltem fel és ennél fogva módját ejtém annak, hogy minden genréü kívánalomnak a legnagyobb mérvben is megfeleljek.

Kimenő öltönyökre

valódi gácsi, angol és skót szövetek, **piquett és divat mel-lényekre** valódi francia kelmék állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

Női angol kelmék

felöltök, kosztümök, spenczerek részére. **Szabókellékek és bétés-árak.** Rumburgi ezérna vásznak stb. stb.

Papí reverendákra kiválóan alkalmas ALAPIN SZÖVETEK dus választékban.

Szives látogatást kér

TELEFON 403.

TESZLER SIMON,

Zöldfa-utca 33. sz.